

ме, дефинитивно касно. Театар је, можда, за неке романтичаре-хришћане, још не тако давно, и био нешто обећавајуће, културно; данас – његово учешће у хришћанској култури има тако филмски-брзо разлагајуће дејство, да мало стадо Христове Цркве – духа својег Учитеља и Господа – има данас потребу за најодлучнијим, и никако не младим, ограђивањем од већ отворено побјешњеле културе царства туђег духа.

Обессољивање хришћанског друштва кренуло је циновским корацима са појавом културе театралних разонода (филма).

Театрална психичка хипноза стишавања бола свијета – извођења из живота реалног свијета – успављује бодро стање човјечијег духа, а да и не говоримо о томе како она заваљује, масовно зачепља његову психу правим смећем „душевних“ (1 Кор. 2:14; 15:44), безблагодатних преживљавања.

Ученик никада неће бити „већи од учитеља својега“ – говори Јеванђеље. Шта души могу да дају драматурзи који ће бити занимљиви масама? Смеће, пјену страсти, ништавна преживљавања и маштарења непреображене у Христу душе. И тиме ће се хипнотички хранити душа хришћанина, призвана на велика и чудесна откровења духа, душа код које се анђели Божији спуштају и од које се пењу ка Творцу свијетова! „Од сада ћете видјети – говори Бог – небо отворено и анђеле Божије, како силазе и како се пењу до Сина Човјечијег“. А хришћани још увијек похлепно сједе испред завјеса и екрана иза којих и на којима њих

„тјеше“ животињска, а некада и демонска преживљавања.

Глумиште је тако урасло у плот хришћанског друштва, да и дан-данас има хришћана-идеалиста који мисле да могу да га прилагоде високим циљевима. Други идеалисти ће да га штите упорно и по свим основама, као „умјетност“, као „културу“ човјечанства. Трећи, који ће се „у принципу“ сложити са њима, „ипак“ и „дјелимично“ се неће сложити. То су људи који се боје да заоштре истину. Још недавно бивши изван њене свијести, они се данас боје да постану „неживотни“ у свијету, те зато у својим етичко-хришћанским погледима осјећају потребу да подилазе свим мало вјерујућим и невјерујућим људима којима се они обраћају са благовјешћу хришћанске културе: „ви се нас, вјерника, не бојте, нисмо ми страшни, нисмо ми досадни; ми и плешемо, и позориште имамо“... Нећемо осуђивати те људе, који имају добре намјере, и по тим намјерама ће им судити оно Слово, које они издају у својем лажно-културном алтруизму. Али – пут апостолске благовјести вјере је био, и јесте, други.

Живот нема потребу за позориштем. Живот је истинит, позориште је лажно. Онај ко оде од „својег“ позоришта, од своје игре, од „разоноде“ у себи самом, отићи ће и од вањског позоришта, зато што ће увидјети да је вањски театар само наставак унутрашњег. Уопште не случајно, као знамење од свјетског значења, први додир Јеванђеља са театром се крвљу мученика пролио по пијеску римских арена.

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

ДЕВЕТНАЕСТА НЕДЕЉА ПО ДУХОВИМА

свети пророк Осија, свети мученици Козма и Дамјан Арабијски
свети преподобномученик Андреј, свети Лазар Четвородневни
свети Јосиф Чудотворац, католикос грузијски, св. муч. Козман
Лк. 6, 31 - 36, зч. 26; 2Кор. 11, 31 - 12, 9 зач. 194.

свештеник Илија Шујајев ВРТИЋ ИЛИ ПОРОДИЦА

Родитељи преносе своје породично искуство на децу. Зато ћу начинити неколико опаски поводом васпитавања деце. Породица је нормална средина за васпитавање. Међутим, где се васпитавају савремена деца? Зар у породицама? Од раног детињства дете се даје у вртић, а затим у школу. У вртићу дете проводи око 8 сати дневно, док с родитељима проводи отприлике исто толико. Доба кад дете иде у вртић најважније је за формирање личности. У том периоду, дете половину укупног времена проводи у средини која нимало не личи на породичну, домаћу атмосферу.

По чему се атмосфера у породици разликује од дечјег вртића? Као прво, у породици постоји јасна хијерархијска структура. Постоје одрасли, постоје старији браћа и сестре, постоје млађи. Децету припада одређено место у овој хијерархији. Као друго, сви људи који га окружују код куће су блиски рођаци с којима је оно везано за читав живот. У дечјем

вртићу уопште није тако. Дете се налази у колективу вршњака. Хијерархијске структуре овде готово да и нема. Постоји један васпитач на целу групу, због чега се већи део свих конфликта у животу детета одвија приликом комуницирања с вршњацима. У колективу вршњака су сви једнаки, овде нема старијих и млађих. Ово је потпуно неприродна атмосфера. Неприродна је макар и по томе што Господ није дао жени способност да одједном роди по петнаесторо-двадесеторо дечице која би у породици била равноправна. Све васпитање у породици се гради на томе што се млађи навикавају на послушање старијима, а старији се навикавају да брину о млађима. Кад дете прође двоструку школу (школу послушања и школу бриге) оно одраста као нормалан човек - послушан и брижан. У дечјем вртићу дете похађа потпуно другу школу - школу равноправности. Сва деца имају иста права и обавезе. Деца се уче да живе заједно и без конфликта: да се не туку, да

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

се не свађају. Ништа више! Све ово постоји и у породици. У дечјем вртићу, међутим, нема духа послушања и бриге којим је прожета породична атмосфера. Ако бисмо припремали дете за то да никада неће стварати породицу, да ће целог живота живети у општежићима, да никад неће заузимати шефовску дужност и да никад неће бити потчињено, онда би васпитање у дечјем врту било потпуно прихватљиво. Ако жели-

ма и оно на шта наилази у одраслом животу, усваја још у детињству. У вртићу су сви људи привремени. Васпитачи се мењају према одређеном распореду, деца нису везана једно за друго ничим осим дечјег дружења. Данаас се дружимо, сутра ћемо се посвађати. Деца не одговарају једна за друге. У породици, међутим, деца не могу дуго да живе у свађи, нарочито ако су мала. Ово им једноставно неће дозволити

Када се човек смирава и просветљује, тада се освештава и ум његов, као и његове разумске силе, док је, пре него што се освешта, делатност његовог ума телесна. Ако је неко себелубив, и ако се, док је још неписмен, упусти у тумачење догмата, Откривења, Отаца итд, помрачује се, и напокон се губи у безверју. Таквога напушта благодат Божија, јер је узнапредовао у егоизму. Видите, смирење у свему помаже, оно даје снагу. Најпааметнија ствар коју ћу помислити, најмудрије решење које ћу пронаћи, јесу највећа безумља, ако се у њима налази и егоизам, док је смирење стварна мудрост. Због тога треба да се боримо усрдно и са много смирења. Другачије, знање уместо да користи, има сасвим супротне последице. Ум се тада помрачује, и онда се изговарају богохулства, јер је егоизам узнапредовао. Он [егоизам] управља тада умним силама. Ако тако, неко ко је образован, покуша да изучава догмате, постоји опасност од штете, Исто је и ако неко ко је неупућен, покуша да се удубљује у дух Отаца, без да је у одговарајућем духовном стању. Јер, да је био имало духован, не би то чинио. Рекао би: „Ако ми је нешто потребно, Бог ће то просветлити (= разјаснити). Да испуним оно што сам разумео. Тога је толико много!“

ирейодобни Пајсије Свештогорац

мо да одгајимо будућег породичног човека, онда је дечји вртић крајње штетан.

Ако желимо да одгајимо правог грађанина крајње је пожељно васпитање у породици. Цело друштво је организовано хијерархијски: постоји руководство и постоје потчињени. Свако има своја права и своје обавезе и свако има своју одговорност. Дете управо у породици усваја правилан однос према старијима и млађи-

родитељи који ће свим силама мирити децу. Брат и сестра остају блиски за цео живот и родитељи их од раног детињства уче да је свађа ужасан и потпуно недопустив догађај у њиховим животима. Конfliкти у вртићу могу да имају потпуно другачији исход. дуготрајна међусобна озлојеђеност, могућност разилажења с најбољим другом, као и могућност преласка у другу групу или у други вртић.

ирейодобни Јусџин Нови Ћелијски

БОГОЧОВЕК - ОСНОВНА ИСТИНА ПРАВОСЛАВЉА

Бити православан значи: имати стално Богочовека у души, живети Њиме, мислити Њиме, осећати Њиме, делати Њиме. Другим речима: бити православан значи бити христовосац и духоносац. То човек постиже када у телу Христовом-Цркви, васцело биће своје испуни Богочовеком Христом од врха до дна. Стога је православни човек стално разапет молитвама између земље и неба, као дуга која везује врх неба са понором земље. И док телом молитвено хода по тужном мравињаку земаљском, он душом борави горе где Христос седи с десне стране Бога, јер је живот његов сакривен с Христом у Богу (Кол. 3.1-3).

Богочовек је осовина свих светова: од атомског до херувимског. Откине ли се од ње ма које биће, отискује се у ужас, у муке, у патње. Откинуо се Луцифер и – постао је Сатана; откинули се анђели – постали су ђаволи; откинуо се у многоте и човек и – постао нечовек. Откине ли се од ње ма која твар, неминовно се

сурвава у хаос и тугу. А када се народ, као целина, одрекне Богочовека, онда се његова историја претвара у путовање кроз пакао и његове страхоте.

Богочовек је не само основна истина Православља, него и сила и свемоћ, јер једино Он спасава човека од смрти, греха и ђавола. То никада није могао, не може, нити ће моћи учинити човек, ма који човек, нити човечанство као целина. Пораз је увек крај човекове борбе са смрћу, грехом и ђаволом, ако је не води Богочовеком. Само Богочовеком Христом човек савлађује и смрт, и грех, и ђавола. Отуда је смисао човека: испунити се Богочовеком, у телу Његовом – Цркви Православној, преобразити се Њиме кроз благодатне подвиге, освемоћити се Њиме силом Духа Светога, обесмртити се, обожити се, обогочовечити се. То је смисао, прави смисао и васцелог рода људског. То и радост, једина радост у овом свету безмерне туге и отровне горчине.

архиепископ Јован Шаховској ФИЛОСОФИЈА ГЛУМЕ (2)

Ка театрима се људи вуку, наравно, само од досаде, од духовне празнине, од префињеног духовног унија, и хришћанска свијест не може, никаквим софизмима, да се заштити од те истине.

Извјестан крајичак позоришне умјетности тијесно се приближава

чистом духу, али мрвице чистог духа које се још увијек могу поупити у ријетким драматуршким дјелима представљају такву зрнцид пијеска у огромној пустињи антиблагодатне театралне умјетности, да је на њих указивати као на могућност „оправдања“ театралних путева ка чистом духу Царства Христовог, у наше врије-